

Päijät-Hämeen pelastuslaitos
phpela@paijatha.fi

Lausunto

26.3.2026

Hollolan kunnan lausunto Päijät-Hämeen sammutusvesisuunnitelmasta

Päijät-Hämeen pelastuslaitos pyytää alueen kunnilta ja vesilaitoksilta lausuntoa 10.4.2024 mennessä sammutusvesisuunnitelman luonnoksesta. Hollolan kunta on pyytänyt ja saanut lisäaikaa lausunnon antamiseen 14.4.2026 asti.

Hollolan kunnan ja sen vesihuoltolaitoksen lausunto

Sammutusvesisuunnitelma on tärkeä pelastuslaitoksen, kuntien ja vesihuoltolaitosten toimintaa ohjaava yhteinen asiakirja, jossa määritellään sammutusveden hankinnan tarpeet, vastuut ja kustannusjako koko Päijät-Hämeen hyvinvointialueella. Päijät-Hämeen pelastuslaitos on valmistellut sammutusvesisuunnitelman päivitysluonnoksen ja pyytää siitä nyt lausuntoa alueen kunnilta ja vesihuoltolaitoksilta.

Hollolan kunta ja sen vesihuoltolaitos pitävät tärkeänä, että sammutusvesisuunnitelmaa päivitetään ja pidetään ajan tasalla.

Pelastuslain lisäksi kuntia ja vesihuoltoa ohjaa vesihuoltolaki (119/2001), jota sovelletaan asutuksen vesihuoltoon sekä asutukseen rinnastettavan elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan vesihuoltoon. Lain tarkoituksena on turvata kohtuullisin kustannuksin terveydellisesti ja muutoinkin moitteettoman talousveden saaminen sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemäröinti.

Kuntaliiton oppaassa sammutusvesisuunnitelman laatimiseksi (2011) on tunnistettu vesihuoltolaitosten mahdollisuudet sammutusveden toimittamiseen. Oppaan mukaan sammutusvesisuunnitelmassa esitetään tavoitetila sammutusvesijärjestelyille esim. tavoitteelliset tuotot sammutusveden ottamiseen käytettävillä paloposteilla ja vesiasemilla sekä kehittämistoimenpiteet tavoitetilaan pääsemiseksi kunnittain.

Nykyisessä, nyt päivitettävänä olevassa Päijät-Hämeen sammutusvesisuunnitelmassa 2014 on esitetty kuntien ja vesihuoltolaitosten näkökulmasta kohtuullisia tavoitteita esim. ohjeellisia arvoja sammutusveden tuottoisuudeksi vesihuoltolaitosten vesijohtoverkostoista.

Nyt lausuttavana olevassa Päijät-Hämeen sammutusvesisuunnitelman luonnoksessa on esitetty kunnille ja vesihuoltolaitoksille paljon sammutusvesijärjestelyiden vähimmäisvaatimuksia, jotka ovat ristiriidassa em. vesihuoltolain vaatimusten kanssa. Esitetyille vähimmäisvaatimuksille ei myöskään löydy perusteita pelastuslaista, ellei sammutusvesisuunnitelmassa nyt toisin sovita.

1. Vesihuoltolaitoksen lakisääteiset velvollisuudet ja mahdollisuudet

Vesihuoltolaitosten lakisääteisenä tehtävänä ei ole huolehtia riittävästä vesivirrasta ja paineesta, jotta vedensyöttö on riittävä pelastuslaitoksen

sammutusvesitarpeisiin luonnoksessa esitetyllä tavalla. Vesihuoltolaitos ei voi rakentaa isoja 200-300 mm (4 000 – 10 000 asukkaan talousvesitarpeeseen mitoitettuja) runkovesijohtoverkostoja kaikille alueille, joille sammutusvesisuunnitelman luonnoksessa tulkintamme mukaan nyt esitetään.

Vesilaitosyhdistyksen 29.8.2012 laatiman kannanoton mukaan pelastuslaista ei löydy tukea sille, että vesihuoltolaitos voitaisiin velvoittaa kustannuksellaan esimerkiksi suurentamaan putkikokoa sammutusveden hankinnan tarpeita varten.

Vesihuoltolaitoksen vesijohtojen ensisijaisena tarkoituksena on johtaa asutuksen ja muun yhdyskunnan tarpeeseen terveydensuojelulaissa (763/1994) ja talousvesiasetuksessa (1352/2015) asetetut laatuvaatimukset ja -suositukset täyttävää talousvettä. Liian suuret putkikoot vaarantavat talousveden laadun, jonka ylläpitämiseksi vettä voidaan joutua hallintatoimenpiteenä juoksuttamaan ja klooraamaan kohtuuttomasti, mikä taas voi aiheuttaa haju- ja makuhaittoja käyttäjille.

Putkikoon suurentaminen ei voi olla sammutusveden saamisen vuoksi ensisijainen ns. automaattiratkaisu ilman laajempaa ja tilannekohtaista arviointia. Ensisijaisesti tulisi turvautua mahdollisiin luonnonvesilähteisiin ja edellyttää erityiskohteiden kiinteistönomistaja tai toiminnanharjoittaja vastamaan tarkoituksenmukaisen sammutuskaluston ja -laitteiden kustannuksista, jos alueelle ei voida järjestää sammutusveden tarpeeseen nähden riittävän suurta talousvesijohtoa.

2. Realistisesti määritellyt ja toteuttamiskelpoiset toimenpiteet ovat yhteinen etu

Luonnoksessa on useita kirjauksia, joita tulisi muuttaa realistisemmiksi. Esim. vesihuoltolaitoksen sammutusvesijärjestelyjen tavoitetilan alla kirjaus: *"Jos alueella ei ole toimivaa palovesiasemaverkostoa, tulee se korvata luonnonvesilähteillä"*. Vesihuoltolaitos tai kuntakaan eivät pysty järjestämään luonnoksen vaatimusten mukaista luonnonvesilähdettä, jos alueelta ei löydy siihen sopivia vesistöjä luonnostaan.

Sammutusvesijärjestelyiden tavoitetila tulisi esittää suunnitelmassa aidosti tavoitetilana niin, että kaikki alueen kunnat ja vesihuoltolaitokset voivat sitoutua niihin ja kehittää kuntakohtaisesti sammutusvesijärjestelyitä vaarantamatta asukkaidensa talousveden laatua, vesijohtoverkoston toiminnallisuutta tai kuntien ja vesihuoltolaitoksien taloudellisia mahdollisuuksia.

3. Sammutusveden toimittamisesta aiheutuvien kustannusten jakamisen perusteiden osalta Hollolan kunta noudattaa lähtökohtaisesti pelastuslain perustelumistion periaatteita sekä Vesilaitosyhdistyksen 29.8.2012 laatimaa kannanottoa

Vesihuoltolain kustannusten kattamisen periaatteen mukaisesti pelastustoimen tarvitsemia investointeja ja niistä aiheutuvia kustannuksia ei ole tarkoitettu katettavan vesihuoltolaitoksen asiakkailta perittävillä vesimaksuilla.

Sammutusveden toimittamisen kustannusjakoperiaatteet Hollolassa:

- Hollolan vesihuoltolaitos ei peri sammutusveden käytöstä vesihuoltolaitoksen hinnaston mukaista vedenkulutukseen perustuvaa käyttömaksua (tällä hetkellä 1,57 €/m³ alv. 0 %). Käytetty sammutusvesi on osa vesihuoltolaitoksen laskuttamatonta vedenkulutusta.

- Hollolan vesihuoltolaitos ei peri palopostien ja sammutusvesiasemien kunnossapidosta aiheutuvia kustannuksia kunnalta.
- Hollolan vesihuoltolaitos ei peri sammutusveden hankinnasta ja johtamisesta aiheutuvia kustannuksia kunnalta.
- Hollolan kunnalla on valmius kustantaa sammutusvesiasemien (tuotto vähintään 25 l/s) ja Hollolan vesihuoltolaitoksella palopostien (tuotto alle 25 l/s) investointikustannukset.
- Hollolan vesihuoltolaitos ei osallistu kiinteistöjen sprinklerijärjestelmän tarvitsemien investointien kustannusten kattamiseen. Kiinteistönomistaja vastaa kiinteistönsä sprinklerijärjestelmän tarvitsemien investointien kustannuksista.
- Hollolan vesihuoltolaitos ei osallistu erityiskohteiden sammutusvesijärjestelyiden kustannusten kattamiseen. Erityiskohteiden kiinteistönomistaja tai toiminnanharjoittaja vastaa tarkoituksenmukaisen sammutuskaluston ja -laitteiden kustannuksista.

Yhteenveto

Hollolan kunta ja sen vesihuoltolaitos esittävät lausuntonaan, että Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen laatimaa sammutusvesisuunnitelmaa palautetaan uudelleen valmisteluun ja suunnitelma valmistellaan pelastuslain (379/2011) 30 § mukaisesti yhteistyössä hyvinvointialueeseen kuuluvien kuntien ja hyvinvointialueen alueella toimintaa harjoittavien vesihuoltolaitosten (119/2001) tarkoitettujen vesihuoltolaitosten sekä näille vettä toimittavien vesilaitosten kanssa.

Suunnitelmaa tulee tarkentaa yhteistyössä niin, että kunnille ja vesihuoltolaitoksille esitetyt tavoitteet ovat realistisesti toteutettavissa olevia ja kuntakohtaisille kehittämistoimenpiteille asetetaan tavoitteelliset aikataulut.

Hollolan kunta pyytää lähettämään uudelleenvalmistellun sammutusvesisuunnitelman luonnoksen kuntakohtaisine kehittämistoimenpiteineen uudelleen lausuttavaksi ennen suunnitelman vientiä aluevaltuuston päätettäväksi.

Kuntaa ja vesihuoltolaitosta koskevat lausuntopyynnöt pyydetään lähettämään kunnan kirjaamoon, osoitteeseen kirjaamo@hollola.fi